Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2000–2001

24 668 Gekke-koeienziekte (BSE)

Nr. 52

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 24 januari 2001

Hierbij doe ik u, mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, in vervolg op de brief van 9 januari jl (kamerstukken II, 2000–2001, 24 668, nr. 49), nadere informatie toekomen omtrent de stand van zaken in het BSE dossier.

Ik zal allereerst ingaan op de actuele Nederlandse situatie. Concreet betreft het hier het verloop van het BSE-testprogramma, het uitvoeren van de snelle testen bij het ID-Lelystad, de overeenkomst met de destructor betreffende de LRM/SRM-problematiek alsmede de actuele maatregelen omtrent veevoer. Daarnaast ga ik, mede in het licht van de Landbouwraad van 29 en 30 januari a.s. en de risico's op BSE, nader in op de situatie met betrekking tot de import en export van vee en vlees, zowel uit de lidstaten, als uit derde landen. Ook zal ik kort ingaan op het recente advies van het Scientific Steering Committee (SSC) van de Europese Commissie. Tenslotte zal ik aandacht besteden aan de financiële gevolgen.

Testprogramma

De resultaten van de eerste drie weken van het uitgebreide test-programma op BSE, waarbij alle runderen ouder dan 30 maanden op BSE onderzocht worden, stemmen tot tevredenheid. De testcapaciteit ligt nu op ruim 3000 per dag. Het aantal daadwerkelijk aangeboden runderen blijft, in verband met de marktsituatie, op dit moment nog steeds achter bij het geplande aanbod, zodat de beschikbare capaciteit nog niet geheel wordt benut. In totaal zijn er in de eerste drie weken 27 935 monsters op de gewone slachthuizen genomen, alle bleken negatief.

Krachtens de Europese regelgeving dient het testen plaats te vinden onder verantwoordelijkheid van het nationaal referentielaboratorium. In Nederland is dat ID-Lelystad. Zoals u in de brief van 12 december 2000 is gemeld, is het ook deze organisatie die vooralsnog alle BSE-tests uitvoert en waarvan dus ook gewaarborgd was en is dat de testen overeenkomstig

KST50909
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2001

de zorgvuldigheidseisen worden uitgevoerd. Aan deze concentratie lag ook het praktische argument ten grondslag dat op zeer korte termijn een enorme opschaling moest plaatsvinden, onder gelijktijdige waarborging van die zorgvuldigheid. In bedoelde brief is ook aangegeven dat eerst in een later stadium, op een moment dat sprake is van een gecontroleerde situatie, nader zou worden bezien in hoeverre ook andere organisaties bij het testproces kunnen worden ingeschakeld.

LRM/SRM-problematiek

In de brief van 9 januari jl. is u reeds medegedeeld dat ik er naar streef tot een overeenkomst te komen met RENDAC B.V., met welke overeenkomst voor de korte termijn een oplossing wordt beoogd met betrekking tot de verwerking en afvoer van Gespecificeerd hoogrisicomateriaal (SRM) en, de aanzienlijk toegenomen hoeveelheden niet langer te vermarkten, Laagrisicomateriaal (LRM) ontstaan als gevolg van de communautaire BSE-maatregelen. De onderhandelingen terzake zijn inmiddels afgerond.

Het contract regelt de relatie tussen RENDAC en de Staat voor de periode tot 1 april 2001, met dien verstande dat de Staat ook de kosten van opslag en vernietiging van diermelen betaalt die voor 1 april zijn geproduceerd, maar op die datum nog niet zijn vernietigd. Het contract behelst – op hoofdlijnen – een regeling met betrekking tot het SRM, het LRM, en de bij RENDAC op 31 december 2000 aanwezige voorraden.

Met betrekking tot het SRM is een regeling getroffen die overeenkomt met de in de brief van 9 januari jl. gestelde inzet van LNV en VWS. Op hoofdlijnen betekent dit dat in het eerste kwartaal van 2001 de volgende bedragen bij de grote leveranciers in rekening zullen worden gebracht:
1. slachtafvallen: f 50,– per ton;
2. SRM-bloed: f 25,– per ton;
3. kadavers: hetzelfde tarief als in 2000 gold, namelijk 23,25 per ophaalbeurt.

Voor kleine leveranciers van slachtafvallen gelden dezelfde gestaffelde tarieven als in 2000.

Ik benadruk bij het bovenstaande overigens dat de tariefstelling volgens de reguliere Destructiewetsystematiek zal worden voorgehangen bij beide kamers der Staten-Generaal. Binnenkort zult u het voorstel terzake van de Minister van VWS tegemoet kunnen zien. Het gaat daarbij uiteraard slechts over het eerste kwartaal van 2001. Omtrent de tariefstelling voor de rest van het jaar en de te ontwikkelen nieuwe heffingssystematiek zult u separaat nader worden bericht.

Met betrekking tot het LRM is eveneens een regeling getroffen die aansluit bij de benadering zoals verwoord in de brief van 9 januari jl.: RENDAC neemt het aangeboden LRM-materiaal over, verwerkt dat en draagt vervolgens zorg voor vernietiging. De leveranciers van LRM betalen tijdens de looptijd van het contract niet meer dan zij regulier al in 2000 aan RENDAC betaalden; commerciële afzet – voor zover opportuun – blijft aldus mogelijk.
Andere producenten van LRM-melen kunnen om niet het materiaal aan RENDAC leveren, RENDAC draagt zorg voor de verdere opslag en vernietiging.

Voor de bij RENDAC op 31 december vorig jaar aanwezige voorraden melen, die voorheen als HRM/LRM melen waren gekwalificeerd draagt de Staat de kosten van opslag en vernietiging. Daarnaast zal aan RENDAC worden vergoed de kostprijs voor het produceren van die melen (met een maximum van f 12 mlj). De achtergrond van deze laatste vergoedings-

component is te vinden in de wettelijke verplichting van RENDAC HRM (oud) op te halen en te verwerken. Voorheen kon HRM-materiaal, dat veelal vermengd met LRM aan RENDAC werd aangeleverd en derhalve in zijn geheel als HRM werd aangemerkt, nog worden vermarkt en verwerkt in diervoeder. In tegenstelling tot andere producenten van melen, stond het RENDAC – gelet op zijn wettelijke ophaal- en verwerkingsplicht – derhalve niet vrij om vanwege commerciële redenen te stoppen met het ophalen en verwerken van die materialen.

Ten aanzien van het vernietigen van SRM- en LRM-meel is overigens de actuele capaciteit niet langer geheel toereikend voor SRM-meel. Voor LRM-meel is thans nog geen vernietigingscapaciteit gevonden. De potentiële alternatieven worden momenteel in kaart gebracht. Voor de komende tijd zal rekening gehouden moeten worden met kortdurende opslag van relatief geringe hoeveelheden SRM-meel en langduriger opslag van alle LRM-meel en de daarmee voor de Staat samenhangende kosten en toezicht.

Dierlijke eiwitten

Op vrijdag 19 januari 2001 is een regeling in de Staatscourant verschenen met betrekking tot het gebruik van niet-verboden dierlijke eiwitten in varkens- en pluimveevoer. De bedrijven die in de bijlage van deze regeling zijn genoemd hebben een tijdelijke erkenning gekregen. Dit betreft mengvoederbedrijven die géén herkauwersvoer produceren (of over volledig gescheiden productielijnen beschikken) en bedrijven waar deze producten tijdelijk worden opgeslagen. Voorwaarde voor een definitieve erkenning (die door de RVV na inspectie zal worden verleend), is onder andere dat deze bedrijven moeten kunnen aantonen dat kruiscontaminatie onmogelijk is.

Op dit moment wordt nog onderzocht waar de huidige voorraden dierlijke eiwitten die niet meer mogen worden gebruikt, vernietigd kunnen worden. Het lijkt erop dat in Duitsland op korte termijn voldoende verbrandingscapaciteit kan worden gevonden. Indien dit wordt bevestigd zal een regeling worden gepubliceerd op basis waarvan bedrijven hun voorraden kunnen aanbieden. Zoals gezegd zal de overheid het transport en de vernietiging van deze voorraden dierlijke eiwitten voor haar rekening nemen.

Situatie in overige lidstaten

Uit informatie van de overige lidstaten blijkt dat er grote verschillen zijn tussen de mate van financiering en de stand van zaken t.a.v. de opkoopregeling en het testprogramma (zie bijlage). Deze verschillen wortelen uiteraard in de enorme snelheid waarmee de EU-maatregelen moesten worden ingevoerd en de feitelijke mogelijkheden van de diverse lidstaten bij de implementatie daarvan. Niettemin ben ik er van overtuigd dat dit voor de langere termijn voor alle lidstaten geen soelaas biedt. Ik ben dan ook voornemens met name in de komende landbouwraad deze problematiek aan de orde te stellen vanuit de insteek dat wordt gekozen voor een zoveel mogelijk uniforme aanpak. Ik streef er daarbij naar eenzijdige nationale maatregelen te voorkomen, dan wel af te schaffen. Niettemin handhaaf ik het beleid om daar waar in een lidstaat van de Unie eenzijdig strengere maatregelen worden getroffen, ook Nederland dezelfde maatregelen zal treffen voor zover het betreft vee en vlees dat uit de betreffende lidstaat afkomstig is. Zo zijn in Frankrijk de thymus en de milt van runderen als SRM benoemd en mag in Duitsland en Frankrijk ook dierlijk vet niet in diermeel gebruikt worden. Dit betekent dat – tot het tijdstip waarop die maatregelen zijn ingetrokken – er ook in Nederland voor

slachtdieren en dierlijke vetten afkomstig uit die lidstaten speciale maatregelen zijn genomen. Van de betreffende slachtdieren uit Frankrijk moeten thymus en milt als SRM behandeld worden, terwijl de invoer van dierlijk vet uit Frankrijk en Duitsland voor gebruik in diermeel verboden is.

Im- en export van vee en vlees uit overige lidstaten

Aan de intracommunautaire handel in levende runderen, rundvlees en rundvleesprodukten worden t.a.v. van BSE in principe geen extra eisen gesteld. Dit is ook niet noodzakelijk omdat immers – behoudens uiteraard de bovenbedoelde nationale uitzonderingen – in alle lidstaten dezelfde strikte regels gelden t.a.v. het gebruik van diermeel in diervoer, het verwijderen van SRM's en het testen van dieren ouder dan 30 maanden. De BSE situatie heeft echter vanzelfsprekend wel invloed op de marktsituatie voor Europese runderen.

Binnen Europa gaan de Lidstaten op verschillende manieren om met de financiering van de maatregelen tegen BSE. Dit is ongewenst omdat het concurrentieverstorend kan werken. Ik zal dan ook in de komende Landbouwraad nogmaals aandringen op een uniform Europees beleid op het gebied van de financiering. Mijn uitgangspunt daarbij is dat de overheidsbijdrage aan de bedrijven die geconfronteerd worden extra kosten door BSE, zo snel als mogelijk is, moet worden afgebouwd.

Intracommunautaire handel in levende dieren

De noodzaak om te komen tot een uniforme, Europese financieringssystematiek van de BSE-maatregelen wil ik illustreren aan de hand van de import van slachtvee uit lidstaten waar het bedrijfsleven de testkosten betaalt. Gebleken is dat in verschillende lidstaten van de EU de voor die landen verplichte opkoopregeling nog niet volledig van de grond is gekomen en dat in diverse lidstaten de testcapaciteit nog niet is afgestemd op het aanbod van runderen op slachterijen. Geconstateerd is dat dit tot verlegging van handelsstromen van slachtrijpe runderen aanleiding heeft gegeven; in de eerste weken van januari is een duidelijke toename van de invoer in Nederland van slachtrunderen uit Duitsland opgetreden. Daarom is besloten om bij invoer in Nederland voor het testen van runderen, afkomstig uit die lidstaten waar de test gedeeltelijk door het bedrijfsleven betaald moet worden, respectievelijk die lidstaten die niet of in onvoldoende mate beschikken over testcapaciteit (Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Portugal en Spanje), het kostendekkende tarief voor monstername en testen in rekening te brengen.

Intracommunautaire handel in vlees en vleesprodukten

In Nederland worden SRM's al sinds 1997 verwijderd en vernietigd. Er is echter een aantal lidstaten, waaronder Duitsland en Spanje, die *voor 1 oktober 2000* geen SRM's verwijderden en daarna wel met BSE besmet bleken. De Europese Commissie is door de Minister van VWS gevraagd een oordeel te vellen over eventuele maatregelen die t.a.v. rundvleesproducten uit deze landen genomen zouden moeten worden. De Commissie heeft toegezegd zo spoedig mogelijk tot officiële beantwoording over te gaan. Het antwoord zal, blijkens informatie tijdens het PVC van vorige week, vermoedelijk zijn dat de Commissie geen maatregelen treft indien de betreffende lidstaat zelf aangeeft dat er geen risico's zijn. De Europese Commissie zal nogmaals verzocht worden op korte termijn met een antwoord op deze vraag te komen.

Im- en export van vee en vlees uit derde landen

Verplichtingen die binnen de EU gelden, zoals een voederverbod, verwijderen van SRM's en verplichte testen bij runderen ouder dan 30 maanden, gelden voor derde landen vaak niet.

Import van levende dieren

Voor landbouwhuisdieren uit derde landen gelden in het kader van BSE geen beperkingen voor import in de EU, met dien verstande dat, indien geïmporteerde landbouwhuisdieren binnen de EU worden geslacht, de risico materialen moeten worden verwijderd en runderen bovendien op BSE moeten worden getest, voor zover zij ouder dan 30 maanden zijn.

Hoewel de import uit derde landen zeer beperkt is, acht ik het echter ongewenst dat landbouwhuisdieren, die niet aan de in de Europese Unie geldende voorwaarden met betrekking tot diervoeder voldoen, uit derde landen Nederland worden ingevoerd. Hoewel – naar de huidige inzichten – enerzijds gesteld moet worden dat BSE vooral een Europees probleem is, kan anderzijds immer niet uitgesloten worden dat BSE (in beperkte mate) ook in bepaalde derde landen voorkomt.
Hoewel ten algemene geldt dat, met name waar het de derde landenproblematiek betreft, alleen een Europese aanpak tot een daadwerkelijk sluitend systeem kan leiden, gezien de vrijheden van de intracommunautaire handel, heeft Nederland aan de Commissie een ontwerpregeling voorgelegd, die een verbod bevat op de invoer van levende landbouwhuisdieren uit derde landen, die na 15 december 2000 zijn gevoederd met binnen de Europese Unie verboden dierlijke eiwitten. Landbouwhuisdieren die wel voldoen zouden bij import vergezeld moeten gaan van een certificaat waarin de bevoegde autoriteiten van het derde land van herkomst verklaren dat de dieren na 15 december 2000 niet zijn gevoederd met binnen de Europese Unie verboden dierlijke eiwitten. Hiermee wordt maximale druk gelegd op het Europese besluitvormingsproces terzake.

Import van vlees en vleesproducten

Voor vlees en vleesproducten uit derde landen gelden op dit moment in het kader van BSE geen communautaire beperkingen. Wel zal – ter implementatie van EU-regelgeving – voor derde landen op 1 april 2001 de verplichting van toepassing worden om op het gezondheidscertificaat van te importeren dierlijke producten aan te geven dat er geen SRM's in zitten. Derde landen kunnen bij de Commissie een verzoek indienen om vrijgesteld te worden van dit voorschrift. Ten dien einde moeten zij een dossier opstellen waarin gegevens met betrekking tot hun epizoötiologische status ten aanzien van TSE's worden opgenomen. Dit dossier wordt door het SSC beoordeeld en het SSC komt op basis van het dossier tot een geografische risico analyse. Veel derde landen hebben een dergelijk dossier ingediend, een aantal landen is op basis van dit dossier reeds ingedeeld in de categorie met een verwaarloosbaar risico.
Tot 1 april kunnen de lidstaten hiervoor zelf regels stellen. Nederland verbiedt de import van SRM. Indien een derde land, dat is ingedeeld in de categorie zonder of met een verwaarloosbaar risico echter een verzoek tot import indient, wordt dit wel gehonoreerd.

Ook voor vlees en vleesproducten geldt dat het uit oogpunt van bescherming van volks- en diergezondheid ongewenst is dat produkten, die niet aan de in de Europese Unie geldende voorwaarden voldoen, uit derde landen Nederland worden ingevoerd. Daarom is ook voor vlees en vleesbevattende levensmiddelen een ontwerpregeling, vergelijkbaar met die

voor vee, aan de EU voorgelegd. Ook op dit vlak wordt aldus de druk op een Europese aanpak verhoogd. Deze ontwerpregeling houdt in dat het vlees afkomstig moet zijn uit landen waar geen of een verwaarloosbaar BSE-risico aan de orde is. Voor overige derde landen geldt dat de dieren waar het vlees van afkomstig is en die ouder zijn dan 30 maanden, met negatief resultaat op BSE getest moeten zijn, het SRM moet verwijderd zijn en de dieren mogen geen verboden dierlijk eiwit hebben gegeten.

Tijdens de bespreking van de BSE problematiek in het Permanent Veterinair Comité is door de Commissie informeel meegedeeld dat het Nederlandse voorstel wel erg ver gaat. In de Landbouwraad zal ik aandringen op nadere Europese regels voor de import van levende runderen en dierlijke producten uit derde landen. Ik ben van mening dat alleen afgezien kan worden van deze nadere eisen, indien het SSC aangeeft dat dergelijke maatregelen niet nodig zijn. Een dergelijk advies is er echter niet.

Rapport SSC

Op 17 januari heeft de Commissie het rapport van het SSC met adviezen gepubliceerd t.a.v. de vragen zoals deze op 4 december jl. door de Landbouwraad zijn gesteld over de veiligheid ten aanzien van BSE.

De belangrijkste conclusie van het SSC is dat de wervelkolom van runderen ouder dan 12 maanden als SRM zou moeten worden beschouwd. Ten aanzien van rundervetten is het SSC van opvatting dat verwerking in diervoeders geen risico met zich mee brengt op voorwaarde dat deze vetten een bepaalde behandeling hebben ondergaan. Met betrekking tot de zwezerik en de milt van runderen acht het SSC classificatie als SRM niet nodig.

Anders dan verwacht is de commissie in het PVC van 23 januari jl. niet met voorstellen gekomen om uitwerking te geven aan de aanbevelingen van het SSC. In de landbouwraad van 29 januari a.s. zal ik er bij de Commissie op aandringen om op zo kort mogelijke termijn met voorstellen dienaangaande te komen, met name waar het de classificatie van de wervelkolom als SRM betreft.

Financiële gevolgen

De overheidsbijdrage in de BSE maatregelen heeft een tijdelijk karakter, reden waarom de belangrijkste contracten – zoals die aangaande het testen door ID-Lelystad en die met RENDAC – voor een periode van 3 maanden zijn gesloten. Hoe de kosten na deze periode zullen worden gefinancierd is nog onderwerp van besluitvorming. Gezien de onzekerheden over de omvang van de hoeveelheden te testen dieren en de hoeveelheden SRM en LRM materiaal zijn de bedragen indicatief.

De kosten voor de BSE testen worden thans geraamd op f 175,– per test, exclusief BTW en exclusief de EU-bijdrage van f 33,–. Uitgaande van circa 175 000 te testen dieren in het 1e kwartaal en rekening houdend met de EU-bijdrage van f 33,– worden de kosten voor het Rijk geraamd op circa f 30 mln. (inlc. BTW).
Met betrekking tot het ophalen, bewerken, opslaan en vernietigen van SRM en LRM in het 1e kwartaal van 2001 worden de kosten voorlopig geraamd op circa f 60 mln. waarvan f 20 mln. betrekking heeft op SRM-problematiek en f 40 mln. op de LRM-problematiek.
Met het opkopen en vernietigen van voorraden diermeel is naar schatting een bedrag gemoeid van circa f 30 mln.

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
L. J. Brinkhorst

Stand van zaken opkoopregeling, testen en marktsituatie

Hieronder volgt na een samenvatting een overzicht van de stand van zaken in de verschillende lidstaten. De informatie is afkomstig van de delegaties in het Beheerscomité rundvlees van 12 januari en is waar mogelijk aangevuld met informatie van de landbouwattachés.

1 Samenvatting

Nederland, Denemarken, Luxemburg en Oostenrijk hebben sinds 1 januari voldoende testcapaciteit. In België en Ierland is dit waarschijnlijk sinds 15 januari het geval en in de meeste overige lidstaten zal dit in de loop van februari, maart of april het geval zijn. Alleen België en Frankrijk hebben vanaf begin januari een opkoopregeling geopend en in de eerste drie weken zijn daar circa 37 000 dieren opgekocht. In Ierland is de opkoopregeling in de tweede week van januari met ongeveer 4 500 dieren van start gegaan. De overige landen zullen eind januari, begin februari beginnen. Overigens zijn er overal problemen met het vinden van verbrandingscapaciteit.

	testcapaciteit voldoende	opkoopregeling	testkosten	kosten diermeel
Belgie	per 15 jan.	per 5 jan	overheid	??
Denemarken	per 1 jan.	n.v.t.	sector	sector
Duitsland	??	febr??	sector	sector
Griekenland	maart	??	overheid	overheid
Spanje	februari	per 16 jan	overheid	overheid
Frankrijk	februari	per 2 jan	sector/overheid	overheid
Ierland	per 15 jan.	per 8 jan	overheid	overheid
Italie	??	week 3 inschrijving?	overheid	??
Luxemburg	per 1 januari	per 17 januari	overheid	overheid
Oostenrijk	per 1 januari	n.v.t. overheid (tot 1 mrt)	overheid	
Portugal	1 april	vanaf 25 jan	sector	overheid
Finland/Zweden	n.v.t.	n.v.t.	overheid	sector

2 Overzicht per lidstaat

België

De opkoopregeling is op tijd opgestart, in de eerste drie weken zijn circa 2200 runderen opgekocht. De Belgische minister wil zo weinig mogelijk opkopen en zo spoedig mogelijk alles kunnen testen. Sinds 15 januari is er naar verluid voldoende testcapaciteit en zijn er 10 laboratoriums uitgerust, in de eerste week waren dat er nog maar vier. De tests worden tot 1 juli door de overheid vergoed. In de eerste drie weken zijn er 12 050 runderen getest, waarvan 37 positief zijn bevonden. Hiervan zijn inmiddels twee gevallen bevestigd.

Denemarken

Testen is begonnen. In de eerste twee weken zijn ruim 9500 dieren getest, waarbij geen negatieven zijn gevonden. In principe is het standpunt in Denemarken dat de producent voor de kosten van de testen opdraait, maar daar wordt momenteel een politieke discussie over gevoerd. De Minister van Landbouw heeft circa FL 29 miljoen toegezegd voor onderzoeksdoeleinden in verband met BSE.

Duitsland

In Duitsland is het opkoopprogramma nog niet opgestart. Duitse veehouders vragen al weken wanneer ze hun dieren kunnen aanbieden. Inmid-

dels is door de politiek besloten dat de regeling zal worden geopend. Naar schatting zouden het eerste half jaar 400 000 runderen kunnen worden opgekocht. waarschijnlijk zal de regeling 1 februari opengesteld worden. Testkosten worden niet door de overheid vergoed.

Griekenland

In Griekenland worden nog geen snelle tests uitgevoerd, runderen 30+ die momenteel worden geslacht, worden op dit moment getest volgens de traditionele methode. Er worden dus vrijwel geen 30 plussers geslacht op dit moment en veehouders houden de dieren aan. Van een opkoop-regeling is nog geen sprake. Naar verwachting kan er vanaf 1 februari getest worden en zal er in maart voldoende capaciteit zijn (2500 per maand).

Spanje

De opkoopregeling is opengesteld, iedere tweede en vierde dinsdag van de maand kunnen dieren worden aangeboden. In januari kon dit dinsdag 16 januari. Groot probleem is de verwerking van de karkassen en het vernietigen van het diermeel dat daaruit voortvloeit. Bij het zoeken naar verbrandingscapaciteit is grote weerstand vanuit het Ministerie van Milieu. Er is een akkoord gesloten met de cementindustrie om het meel in hun ovens te verbranden.
Het aantal tests is geen probleem, maar er is vooral een logistiek probleem omdat er maar twee goedgekeurde laboratoriums zijn, beide in Madrid. Er wordt hard gewerkt om regionale laboratoriums goed te keuren en naar schatting is er in februari voldoende testcapaciteit. In de tweede week van januari zijn circa 5,200 dieren getest. Overigens zal Spanje vanwege de zeer slechte marktsituatie toch dieren opkopen (naar schatting 180 000 dieren het eerste half jaar) en zal zij binnenkort dezelfde uitzondering aanvragen als Duitsland.

Frankrijk

In Frankrijk is de opkoopregeling opengesteld vanaf 2 januari. De eerste week zijn 1534 dieren opgekocht, de tweede week waren dat er 12 172 en in de derde week 20 802. Er zijn grote problemen met het logistieke traject na het slachten.
In de eerste week zijn er 14 367 dieren getest. De tweede week waren dat er bijna 30 000 en in de derde week bijna 37 000. Het aantal goedgekeurde laboratoriums loopt snel op. Momenteel zijn er 29 goedgekeurd en zitten er nog 25 in de procedure. Begin februari zal er voldoende testcapaciteit zijn. Frankrijk zal echter vernietigen wat nodig is om de marktsituatie te herstellen. In eerste instantie heeft de Franse overheid de destructie-heffing op vlees (ook import) verhoogd per 1 januari. De Europese Commissie heeft hiertegen bezwaar gemaakt omdat dat verkapte staats-steun zou zijn. Inmiddels is door de sector (veehouders, slachterijen en supermarkten) met de Franse overheid een akkoord gesloten over de verdeling van de kosten. De extra kosten voor veterinair toezicht worden door de staat gedragen, het resterende bedrag zal worden doorberekend aan de consument.

Ierland

In de eerste twee weken van januari zijn er circa 12 000 dieren getest en zijn geen positieven gevonden. Vanaf 15 januari kunnen er circa 15 000 dieren per week worden getest en dit zou voldoende moeten zijn. De financiering is voor rekening van de overheid. De opkoopregeling is per 8 januari geopend en er zijn in de eerste week van opening circa 4500

dieren opgekocht. Er zijn momenteel 18 slachterijen die meewerken. Naar schatting zullen er het komend half jaar totaal circa 300 000 dieren moeten worden vernietigd. De verwerkingscapaciteit is echter een groot probleem en ook zijn er problemen met de milieuwetgeving.

Italië

In principe is de regelgeving tijdig geïmplementeerd. Er zijn echter problemen met de afstemming met de andere Ministeries. Verder wordt op dit moment alle opslagcapaciteit voor beendermeel al benut. Momenteel worden er weinig koeien geslacht omdat men wacht op het opkoopprogramma. Naar schatting worden er ongeveer 200 000 dieren opgekocht komend half jaar.
In de eerste twee weken zijn circa 25 000 tests uitgevoerd. Eind januari moeten alle laboratoriums in de verschillende regio's gereed zijn. De tests worden gefinancierd door de overheid.

Luxemburg

Vanaf 1 januari is er voldoende testcapaciteit, tot nu toe zijn er 300 dieren getest en geslacht. Kosten zijn voor de overheid. De meeste dieren worden echter vastgehouden voor destructie. Luxemburg vraagt daarom dezelfde uitzondering als Duitsland en krijgt deze ook.

Oostenrijk

In Oostenrijk worden alle dieren ouder dan 30 maanden getest en er wordt dus geen gebruik gemaakt van de uitzondering om ongetest vlees voor eigen consumptie op de markt te brengen. In de eerste drie weken zijn circa 8700 dieren getest, alle negatief. Er zijn vijf laboratoriums aangewezen die in totaal circa 200 000 – 220 000 dieren per jaar kunnen testen. Tot 1 maart worden de testen door de overheid gefinancierd, daarna wordt bekeken of het via een heffingenstelsel bij slachthuis of consument kan worden geregeld. Opkoopregeling wordt voorlopig niet toegepast.

Portugal

Het testen is nog niet op grote schaal operationeel. Nu kunnen allen een beperkt aantal staatslaboratoriums de testen uitvoeren. Er wordt aan gewerkt om per 1 april particuliere laboratoriums op de slachthuizen zelf te hebben goedgekeurd. Kosten zijn voor rekening van de sector. De opkoopregeling is geopend, veehouders kunnen aanvragen indienen. De vernietiging zal vanaf 25 januari plaatsvinden. Naar verwachting zullen circa 30 000 dieren worden opgekocht in het eerste half jaar. Er zijn echter grote problemen met de destructie en verbrandingscapaciteit.

Finland/Zweden

In Finland en Zweden is een etiketteringsregeling verplicht geworden volgens een nationale verordening voor de eigen markt. In Zweden zijn, behalve op risicodieren, nog geen testen uitgevoerd (er is geen export) en in Finland zijn de testkosten voor export voor rekening van de overheid. In Finland zal het testprogramma begin februari operationeel zijn.

3 Overzicht marktsituatie

Uit onderstaande tabel blijkt dat behalve in Finland, Luxemburg, Portugal, Zweden en het Verenigd Koninkrijk als gevolg van de BSE crisis in een groot aantal lidstaten de rundvleesprijzen en logischerwijs met name die van koeienvlees sterk zijn gedaald. Deze daling is het sterkst in Duitsland,

Frankrijk, Ierland en Spanje met dalingen tussen 25 en 32 procent. In België, Denemarken, Griekenland, Italië, Nederland en Oostenrijk varieert de prijsdaling tussen 16 en 23 procent.

Tabel 1: Prijsontwikkeling tussen week 42 van 2000 en week 1 van 2001 (in %)

Geslacht gewicht	Stieren<2jr R3	Koeien O3	Vaarzen R3
België	– 7,2	– 17,8	– 8,6
Denemarken	– 4,2	– 17,8	– 5,7
Duitsland	– 24,9	– 32,4	– 18,5
Griekenland	– 7,1	– 16,3	2,1
Spanje	– 19,9	– 25,0	– 12,8
Finland	– 0,7	4,1	n.v.t.
Frankrijk	– 17,4	– 28,1	– 5,0
Ierland	n.v.t.	– 29,4	0,9
Italië	– 4,8	– 17,0	– 6,9
Luxemburg	– 5,3	– 8,4	– 3,2
Nederland	– 14,0	– 22,5	– 28,4
Oostenrijk	– 12,0	– 21,9	– 9,6
Portugal	1,1	– 7,5	n.v.t.
Zweden	– 0,6	– 1,9	2,4
Verenigd Koninkrijk	– 5,9	n.v.t.	– 5,3
Europese Unie	**– 16,4**	**– 25,9**	**– 9,6**

Bron: Europese Commissie

De sterke prijsdaling wordt veroorzaakt door enerzijds daling van de consumptie in de EU, maar ook doordat veel derde landen hun grenzen hebben gesloten voor export uit de EU.